

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри внутрішньої медицини закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, доктора медичних наук, професора **ФЕДІВА Олександра Івановича** на дисертацію аспіранта кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб **ГУСАРЧУК Анни Георгіївни** «Клініко-функціональні, ендотеліальні та імунно-запальні аспекти поєданого перебігу ішемічної хвороби серця та ревматоїдного артриту: особливості лікувальної тактики», представлену до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ ДФ 76.600.048, що створена згідно наказу в.о. ректора закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету №106/Д від 22.11.2022 р. на підставі рішення Вченої ради БДМУ № 5 від 27.10.2022 року з правом прийняття до розгляду з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

У клініці внутрішніх хвороб нині велика увага приділяється нозологічній коморбідності, що характерна для сучасного пацієнта. Особливий інтерес дослідників викликає поєднання захворювань, які мають важливе медико-соціальне значення, з-поміж них чільне місце посідає ішемічна хвороба серця (ІХС) та ревматоїдний артрит (РА).

У нашій країні за останні 25 років поширеність серцево-судинних захворювань серед населення збільшилась утричі, а рівень смертності від них – на 45%. Одним із найважливіших і добре вивчених факторів ризику розвитку серцево-судинних захворювань (ССЗ) є хронічний коронарний синдром (ХКС), який, незважаючи на успіхи в діагностиці та лікуванні, продовжує посідати вагоме місце серед причин захворюваності в усьому світі.

РА є одним із найбільш поширених суглобів запального характеру і провідною причиною інвалідності серед дорослого населення. Встановлено взаємозв'язок між РА та ССЗ. Зокрема, для РА характерним є ранній і швидкий розвиток атеросклерозу магістральних судин, що зумовлює збільшення кардіоваскулярного ризику при даному захворюванні. Водночас РА притаманна висока активність системного запального процесу зі

збільшенням у крові вмісту білків гострої фази, дисбаланс прозапальних і протизапальних цитокінів.

Отже, дослідження поєднання хронічного коронарного синдрому та РА є актуальним у зв'язку з високою поширеністю зазначеної коморбідності, необхідністю удосконалення діагностики та медикаментозної корекції з метою сповільнення прогресування даної патології та зменшення смертності від неї.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувачки.

Дисертація Гусарчук А.Г. є завершеною науковою працею, яка виконана на високому науковому рівні та базується на достатній кількості клінічних спостережень (156 хворих на ХКС чи / та РА), що є необхідною умовою реалізації поставлених мети та завдань дослідження. Авторкою опубліковано 14 наукових праць, з яких: 3 статті – у наукових фахових виданнях України; 1 стаття – у періодичному науковому виданні, проіндексованому в науково-метричній базі даних Scopus; 1 стаття – у науковому виданні іншої держави, яка входить до Європейського Союзу; 9 статей і тез наукових доповідей – у матеріалах наукових конференцій, конгресів, пленумів.

3. Новизна представлених теоретичних та / або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Результати дисертаційного дослідження переконливі та сповна віддзеркалені в опублікованих працях. Їх новизна полягає в тому, що доповнено наукові дані стосовно основних демографічних та клінічно-анамнестичних особливостей перебігу РА у поєднанні з ішемічною хворобою серця.

Уточнено наукові дані щодо змін показників ендотеліальної дисфункції (рівня нітритів та нітратів плазми крові, вмісту у крові судинного

ендотеліального фактора росту VEGF) та імунологічної відповіді (рівня sCD28) за коморбідності РА та ХКС залежно від віку хворих і тривалості РА .

При аналізі якості життя хворих встановлено, що поєднання РА з ХКС супроводжується суттєвим погіршенням психічної складової здоров'я, але менше позначається на фізичній складовій здоров'я обстежених.

Уперше з'ясована ефективність застосування L-лізину есцинату у хворих на РА із супутнім ХКС та доведено його позитивний вплив на імунологічну відповідь та прояви ендотеліальної дисфункції .

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Вірогідність основних наукових положень дисертаційної роботи обґрунтована застосуванням чітко спланованого комплексного методичного підходу до проведення дослідження, у ході якого 156 пацієнтів було розподілено на 3 групи з урахуванням критеріїв включення та виключення й підписаної інформаційної згоди.

Під час виконання дисертації використовувалися такі методи дослідження: загальноклінічні, біохімічні, імуноферментного аналізу, інструментальні, медико-статистичний.

Прикінцеві положення наукової роботи сформульовані відповідно до результатів дослідження та відображають основні тези наукового дослідження.

Отже, зазначене вище дозволяє стверджувати про високий ступінь обґрунтованості та вірогідності основних наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих у дисертації.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертантка детально проаналізувала сучасні наукові джерела, на основі чого чітко й лаконічно сформулювала мету та завдання дослідження, для

вирішення яких було обстежено достатню кількість пацієнтів, обрано сучасні методи клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, результати яких ретельно статистично оброблено, а отриману інформацію належно опрацьовано. Результати проведених досліджень відображають основну сутність дисертаційної роботи, що стисло висвітлена у висновках і практичних рекомендаціях.

Отже, зазначене вище свідчить про високий науковий рівень виконання дисертаційної роботи та вільне володіння авторкою методологією наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Дисертаційна робота Гусарчук А.Г. має суттєве теоретичне значення, оскільки доповнює нинішні дані щодо клінічного перебігу, показників ендотеліальної дисфункції та імунологічної відповіді, якості життя та основних параметрів Холтеровського моніторингу ЕКГ у пацієнтів з поєднаним перебігом РА та ХКС новою інформацією.

Результати дисертаційного дослідження мають велику практичну цінність, оскільки уперше на підставі аналізу клінічно-лабораторних даних обґрунтовано необхідність у додатковому призначенні L-лізину есцинату у складі комплексного стандартного лікування, що супроводжується істотнішим регресом клінічної симптоматики, помірним гіполіпідемічним ефектом, зменшенням ендотеліальної дисфункції, стабілізацією імунної відповіді, покращенням якості життя та налаштованості пацієнтів на лікування.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у практиці

Результати дисертаційного дослідження значно розширюють сучасні уявлення про клінічно-патогенетичні особливості поєднання та нові можливості підвищення ефективності терапії хворих із РА та ХКС. Тому отримані наукові дані можуть бути використані в навчальному процесі

підготовки майбутніх лікарів та у практичній діяльності лікарів-терапевтів, кардіологів, ревматологів, сімейних лікарів. Наукові напрацювання сьогодні впроваджені здобувачем у практику лікувально-профілактичних закладів України, а саме: КНП «Центральна міська клінічна лікарня» ЧМР, КНП «Глибоцька ЦРЛ», КНП «Герцаївська міська лікарня», ДУ ННЦ «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені акад. М.Д.Стражеска». Основні положення дисертації використовуються у навчальному процесі кафедр терапевтичного профілю Буковинського державного медичного університету, що підтверджено відповідними актами впровадження.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

У дисертаційній роботі та в наукових публікаціях Гусарчук А.Г. не виявлено ознак порушення академічної доброчесності. Комісія з питань академічної доброчесності Буковинського державного медичного університету під час перевірки тексту дисертації Гусарчук Анни Георгіївни «Клініко-функціональні, ендотеліальні та імунно-запальні аспекти поєданого перебігу ішемічної хвороби серця та ревматоїдного артриту: особливості лікувальної тактики» за допомогою програмного забезпечення «Antiplagiarism» встановила, що унікальність (оригінальність) текстових даних становить 97%, а ознак плагіату, самоплагіату, фабрикивання, фальсифікування даних чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів немає.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «ПОРЯДКУ присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Дисертаційна робота Гусарчук Анни Георгіївни «Клініко-функціональні, ендотеліальні та імуні-запальні аспекти поєданого перебігу ішемічної хвороби серця та ревматоїдного артриту: особливості лікувальної тактики», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеним науковим дослідженням, в ході виконання якого було досягнуто мети, вирішено завдання дослідження, чітко сформульовано висновки та практичні рекомендації. Робота, представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, оформлена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». За сучасними науково-методичним рівнем, актуальністю та науково-практичним значенням дисертаційне дослідження відповідає вимогам п. 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «ПОРЯДКУ присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а Гусарчук Анна Георгіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент, завідувач
кафедри внутрішньої медицини
Буковинського державного
медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Олександр ФЕДІВ

28.12.2022р.

Підпис *Редіва О*
Начальник відділу
Буковинського державного медичного університету

